

XV. *Vt qui ad excolendum terram accipit, sicut ille qui terram dedit, ita et iste censem exsolvat.*

Qui accolam² in terra sua suscepere, et postmodum contingat, ut ille qui suscepere, cuicumque tertiam³ reddat; similiter sint⁴ et illi qui suscepti sunt, sicut et patroni eorum quater unumquemque contigerit.

XVI. *Vt si goti de romanorum terria quippiam tulerint, iudice insidente, romanis cuncta reformat.*

Iudices singularium civitatum, villici⁶ atque praespositi terras⁷ romanorum ab illis qui occupatas tenent auferant, et romanis sua exequitione⁸ sine aliqua dilatione restituant, ut nihil fisco debeat deperire: si tamen eos quinquaginta annorum numerus aut tempus non excluderit.

XVII. Flavius Cindasvintus Rex⁹.

De mancipiorum agnationibus dividendis, atque eorum peculiis partiendis et decernendis.

Providentissimi iustique iuris est, ut formam inveteratae censuræ, quæ ab æquitatis ratione dissentit, novellis etiam sanctionibus¹⁰ emendemus; nec immerito prius nascendi causas nos expedit arbitrari, et ita demum legem ponere nascitur. Si enim filius ab utroque parente gignitur et creatur, cur idem ad conditionem tantum pertineat genitricis, qui sine patre nullatenus potuit procreari? Hac rationabiliter naturæ lege compellimur agnationem ancillæ, quæ servos alieno coniuncta peperit, inter utrosque dominos æqualiter dividendam. Quod si unus tantum filius ab eisdem parentibus fuerit procreatus, quoniam ambobus dominis modo placito non poterit deserire, idem filius apud matrem usque ad ætatem annum duodecimum educetur, donec ætas eius in exercendis laboribus ferre servitum pubertatis incipiat. Post hæc autem dominus ancillæ domino servi cui hæc ancilla coniuncta est, pretium ex medietate persolvat, quantum idem filius a bonis hominibus valere fuerit æstimatus. Similis forma servetur et de ceteris filiis qui impari numero fuerint procreati. Peculium vero mobilis rei quod servus et ancilla profligaverint

¹ Legion. Antiqua.
² Complut. agricolam.

³ Complut. terram.

⁴ Toled. got. Legion. Card. y Complut. sentiant.

⁵ Legion. Antiqua.

⁶ Complut. villarum praepositi.

⁷ Legion. y Lind. tertias.

⁸ Legion. Card. Complut. y Lind. exactione.

⁹ Card. Nova. Legion. Antiqua noviter emendata. Toled. got. y Complut. sin autor ni nota.

sub uno contubernio constituti, utrique domino decernimus pertinendum. Sane si in fundum alterius domini ad cuius iura idem servus vel ancilla non pertinent, præter ædificium agrumque, vel aliquid quod esse possit immobile a servis talibus in re mobili fuerit conquisitum, non aliter quam agnationem rem huiuscmodi æqualiter eorum domini sibi debeant vindicare. Quod si unus ex his dominis contubernia famulorum fuerit conatus intrumpere, statim eos separare non differat; ea tamen conditione servata, ut postquam ad dominorum cognitionem contubernia servorum pervenerint, si eos in hoc dominorum voluntas perseverare noluerit, infra anni spatium ipsum contubernium resolvere non morentur. Cæterum si hoc rationabile tempus, quod hac legge indulsum est, negligenter dominorum excesserit, quidquid post expletum annum fuerit procreatum, utrique domini æqualiter inter se sexus, numeri, vel ætatis contropotio noverint dividendum. Quod si super annum tempus excellerit, et hoc unus dominus vel ambo nescierint, quodcumque nasci potuerit, similiter in divisionis æquali portione manebit.

XVIII. Flavius gloriosus Recesvintus Rex¹¹.

Vt peculum et peculiare ad unam intelligentiam habeatur.

Sæpe contentionis apice¹² improbos vidimus simeram intelligentiam desecare¹³, quæ ut refelli possit, compendio brevitatis uti sic convenit. Omnis ergo res quæ mobilis immobilisque consistit, cuiuscumque fuerit generis sive formæ, aut peculii aut peculiaris nomen habuerit, unius intelligentiæ vim evidentiamque obtineat, ut ex hoc omnis de mobilibus immobilibusque rebus intentio¹⁴ conquiescat.

XIX. Flavius gloriosus Recesvintus Rex¹⁵.

Si pro acceptis rebus promissio non solvatur.

Si quis terram, vineam aut aliquam rem aliam pro decimis, vel quibuslibet commodis præstationibusque reddendis per scripturam, aut quamcumque definitionem ita ab alio acceperit possidendam, ut ille qui dat, sic sub alicuius ex-

¹⁰ Complut. legibus.

¹¹ Legion. Antiqua. Toled. got. y Complut. sin autor ni nota.

¹² Legion. Toled. got. y Complut. intentionis acie. Card. y Lind. contentionis acie.

¹³ Lind. deserere.

¹⁴ Complut. contentio.

¹⁵ Card. Fls. gls. Chs. Legion. Antiqua. Toled. got. y Complut. sin autor ni nota.

solutionis debito det, ne videatur ius rei suæ amittere voluisse, quidquid debet qui rem accepit, etiam sine sollicitudine domini ipse sollicitus reddat. Nam quamvis consuetudo vel promissio exsoluta non fuerit, de rebus suis pars domini excludi non poterit, quia non voluntate istius qui dedit, sed fraude illius qui rem accepit, videatur¹ commotio rei domino com-

moveri. Si vero ille qui rem accepit consuetudinem aut promissionem differat adimplere, quodcumque de promisso² vel consueto debet, rei domino in duplum exsolvat. Nam si ita reddere promissum aut consuetum dissimulet, ut dominum rei legum tempus excludat, usque ad L. annos rem cum augmentatione solius laboris quod illic fecit amittat.

II. TITVLVS DE QVINQVAGENARI^{II} ET TRICENNALIS TEMPORIS INTENTIONE.

- I. *Ne post L. annos sortes gotice vel romanæ amplius repetantur.*
- II. *Ne mancipia fugitiva post L. annos ad servitium revocentur.*
- III. *Vt omnes causæ tricennio concludantur.*
- IV. *Vt exceptis fiscalibus servis, tricennale tempus valeat in omnibus causis.*

IV. Flavius gloriosus Recesvintus Rex¹¹.

Vt exceptis fiscalibus servis tricennale tempus valeat in omnibus causis.

Sæpe competentis indebita resolutio iuris evanescere facit statum¹² iusta possessionis; et quod nulla nobilitas decoravit, indebita licentia libertati contrit. Tricennalis ergo transcurso temporum quum tam constanter inolevisse videatur in negotiis sanctionum¹³, ut iam non quasi ex institutione humana, sed veluti ex ipsarum rerum videatur processisse natura: ideo valitura sanctionis huius æternitate decenit, ut si per tricennii tempus, seu fiscus de quorumlibet iure quodcumque tenuerit, sive quilibet de fisci, extra mancipia fiscalia, aut cuiuspiam rebus aliquod fortasse posederit, perenni sibimet iure vindicet et retinet, et nec contra hunc numerum, in quo etiam veritas perfecta compleetur ætatis, attentet commoveri vox cuiuscumque petitionis. Servi vero fisci, quorum de stirpe servili evidens origo patuerit, resoluti atque per diversa vagantes quamvis nihil in pensione tributi persolverint, quamvis fuga vel latebris seu patrocinio quorumcumque defensi latuerint, servitutis conditionem non erunt penitus evasuri: sed in originem pristinam absque temporum præiudicio redigendi: ab huius sententia legis illis tantum-

Omnis causæ, seu bonæ sive malæ, aut etiam criminæ, quæ infra XXX. annos definitæ non fuerint, vel mancipia quæ in contentione positæ fuerant aut sunt⁸, ab alio tamen possessa, si definita atque exacta⁹ non fuerint, nullo modo repetantur. Si quis autem post hunc triginta annorum numerum causam movere tentaverit, iste numeros ei resistat, et libram auri cui rex iussit¹⁰, coactus exsolvat.

- 1 *Card. videtur contentio rei &c.*
- 2 *Legion. y Complut. de promissione vel consuetudine.*
- 3 *Toled. got. Legion. v Card. Antiqua.*
- 4 *Complut. y Lind. intra.*
- 5 *Legion. Antiqua.*
- 6 *Toled. got. Legion. y S. J. R. repetantur.*
- 7 *Legion. y Card. Antiqua.*
- 8 *Card. aut non sunt.*

⁹ Card. aut vendicata.

¹⁰ Complut. voluerit.

¹¹ En los códices Legion. Toled. got. S. J. R. y Complut. falta esta ley IV. y bajo este número está la que aquí es VII.

¹² Card. y Lind. statutum tempus.

¹³ Lind. actionum.

modo segregatis, qui percipere valuerint regia conlatione remedia libertatis.

V. Flavius Cindasvintus Rex¹.

De interruptione tricennii.

Sæpe proprium ius alterius longinqua possessio in ius transmittit alterius: nam quod quisque XXX. annis expletis absque interruptione temporis possidet, nequaquam ulterius per repetentis calumniam amittere potest. Ut ergo tam petenti quam possessori competenter possit esse consultum, id ab omnibus observandum est, ut quicunque rem quæ ab alio per XXV. annos, et supra, infra XXX. annos tamen, possessa est, sui iuris esse adstruxerit, et possessor fortasse sive a iudice seu a repetente commonitus, vel reddere distulerit, vel rationabiliter responsum parare contempserit, aut quamcumque dilatationem videatur afferre, sive etiam eiusdem rei quæ petitur², absentem possessorem, hoc est, aut in alia provincia, aut in expeditione publica positum esse constiterit³; tunc iudex id quod repositur, id est, seu possessio sive quodcumque fuerit, pro interruptione temporis coram duobus aut tribus ingenuis petenti consignare procuret. Ita ut si iudex rem ipsam petenti per saionis instantiam præceperit consignare, per epistolam manu sua subscriptam eumdem saionem iuxta modum subterius⁴ comprehensum informet: et si forte possessio est ubi depositio aliquius substantiæ sit, ne per rationales excusatio fiat, annulo iudicis vel saionis qui locum consignat, eadem ostia, ubi res est posita, per illos octo dies maneant obsignata, et ille qui accepit, octo tantum diebus possideat, et nihil exinde expendere, aut evertere, vel alienare præsumat, sed in eo tantum loco quod valuerit, aut potuerit laboris exerceat. Post octo autem dies rem intemeratam dimittat, ab eo quem possidentem invenerat indubitanter adprehendendam, et nullam ex hoc ille qui octo diebus possedit, calumniam pertimescat. Ita tamen ut sive ipse, seu pars eius aut posteritas infra XXX. annos a die interrupti temporis rem quam sibi consignari poscerat, sui iuris esse convincat. Nam si convinci eadem actio taliter non potuerit, ille quidem qui suprestis est, qui dominium alienum inquietavit, rei domino velut iniustus satisfaciat petitor. Aut si aliquid expenderit exinde, vel everterit, in quadruplum reddere compellatur. Parti vero eius aut posteritati nulla ex hoc ulte-

rius calumnia moveatur, illæ vero evidentissime conditione taxata⁵, ut si diversarum rerum, et in diversis locis hæc de qua agitur fuerit dispersa facultas, ex omnibus his quæ ad eamdem pertinent repetitionem, unum quodcumque fuerit secundum præsentis legis decretum a iussione⁶ iudicis consignatum pro traditione teneatur omnium rerum. ¶ **ITEM.** ⁷ Exemplar epistolæ informationis. Ille iudex illi saioni. Informamus te, ut locum illum quem ille repetit, et punc in dominio illius esse videtur, iuxta legis ordinem coram duobus aut tribus ingenuis illi consignes, octo tantum diebus possidendum: ita ut si aliquid ibi repositionis habeatur, et annulo domini sui non est signatum, propter auferendam excusationem rationabilium per illos octo dies annulo tuo maneant obsignatum; a te vero nihil exinde aliquatenus auferatur.

VI. Flavius Recesvintus Rex⁸.

Ne tricennale tempus impedit relagatis.

Quantum pressuris conditio urgetur humana, tantum multis remedii clementiam principalem necessitatì consulere decet humanæ. Quapropter quum quisque nobilis atque⁹ inferior ingenus sive etiam servus regio iussu in custodiā vel in exsilium extiterit deputatus¹⁰, et continet eum quandoque, aut liberationem¹¹ gratiamque invenire, aut ad sua bona reverti; si quamcumque rem in repetitione videatur habere, non illud tempus pro tricennali vel quinquagenario annorum numero in eius actione iungatur, quod ipse in custodia vel in exilio fuisse dinoscitur: sed remoto omni illo tempore, quo evidenter eidem personæ in pressuris et in penuria constitutæ sibi debitum negotium sequi non licuit. De cætero iuxta legum decreta vel tempus in eius actionibus legalis ordo maneat constitutus.

VII. Flavius Egica Rex¹².

De præfixo annorum numero¹³, quo fiscales servi possint¹⁴ ad servitium repeti.

Abrogata legis illius sententia, qua de fiscalibus servis præcipitur, ut absque præiudicio temporum in servitutis pristinæ originem redigantur¹⁵; id novo sanctionis edicto decernimus, ut iidem

autori ni nota.

⁹ Complut. seu.

¹⁰ Card. deputatus aut ab hostibus deportatus.

¹¹ Legion. Card. y Complut. liberationem invenire.

¹² Esta ley VII. en el codice de Card. es la V. Toled. got. Fls. Vamba Rex.

¹³ Legion y Complut. tempore.

¹⁴ Legion. y Complut. debent.

¹⁵ Legion. reducantur.

ipsi fiscales servi, quos per XXX. annos inter præsentes aut quisque possederit, aut ipsi coram positi prædictum numerum annorum nullo dominante transierint, vel ii etiam qui per diversa vagantes sine aliqua tributi vel servitii impensione quinquagenariam annorum¹ metam pervagando excesserint, nullo modo sint ad fissi-

ci servitutem ulterius repetendi. Sed quod eos fuisse tricennalis, vel quinquagenarius² legalis communisque ordo convicerit, hoc esse eos modis omnibus oportebit, ut in³ perquisitione manipulorum fiscalium, una eademque lex principis teneat, quæ et in populorum similibus vocibus dignoscitur constituta.

III. TITVLVS DE TERMINIS ET LIMITIBVS.

I. ⁴ *Vt termini et limites conserventur.*

II. *De collisis et evulsis limitibus.*

III. *Quid observetur si de terminis contentio oriatur.*

IV. *Si aliis intra terminos alienos possidere dicatur.*

V. *Vt si aliqua pars de aliquo loco tempore romanorum remota est, ita persistat.*

I. ⁴ *Vt termini et limites conserventur.*

Antiquos terminos et limites sic stare iubemus, sicut antiquitus videntur esse constructi, nec aliqua patimur commotione divelli.

II. ⁵ *De collisis et evulsis limitibus.*

Qui studio pervadendi limites complanaverit, aut terminos fixos fuerit ausus evellere: si ingenus est, per singula signa vel notas XX.⁶ solidos, cui fraudem fecit, cogatur inferre⁷: et si servus est, per singula signa L. flagella suscipiat, et limitem et terminum restituat. Si quis autem dum arat⁸, vel vineam plantat, terminum casu non voluntate convellerit; vicinis præsentibus restituat terminum, et postmodum ex hoc nullum damnum aut periculum vereatur.

III. ⁹ *Quid observetur si de terminis contentio oriatur.*

Quotiescumque de terminis fuerit orta contentio, signa quæ antiquitus constituta sunt, oportet inquiri, id est, aggere terræ sive arcas, quas propter fines fundorum antiquitus apparuerint fuisse congestas atque constructas: lapides etiam, quos propter indicia terminorum notis evidenteribus sculptos constiterit esse defixos. Si hæc signa defuerint, tunc in arboribus notas, quas decurias vocant, convenient observari, sed illas quæ antiquitus probantur incisæ.

IV. *Flavius gloriosus Recesvintus Rex¹⁰.*

Si alter intra terminos alienos possidere dicatur.

Si quis intra terminos alienos, per absentiam aut per ignorantiam domini, partem aliquam forte possederit, ita ut diuturna mansio etiam in multo tempore inolita, vel amplius quam L. annis hominum, partis eius habitatio publice et immobilem consistere aut permanere nullatenus comprobetur; statim quum per antiqua signa evidenteribus inspectoribus fines loci alterius cognoscuntur, amittat domino reformandam. Nec contra signa evidencia debitum dominium ullum longæ possessionis tempus excludat. Sed hoc si ex his contendibus unius possessoris sive auctorum eius dominium reperiatur advenisse¹¹ postrem. Nam si tanta tempora excesserunt, ut nec ipsi nec auctores eorum noverint, cuius primum aut dominium aut possessio fuit: sed nec per testem, nec per scripturam potuerit postremus possessor ostendi, quia dubium¹² primæ possessionis constat indicium; unusquisque quod possidet, inrevocabiliter possidebit. Verum ubi unus possessor sine alterius domini mansoribus publice possidens per evidencia signa locum ex integro vindicare videtur; nulla ratio sinit, ut quamvis per longa tempora eius possessionis integritas decerpatur. Vnde si alter illic se per præsumptivam introduxit novitatem, nihil nocere poterit possessori. Si vero idem aliena adpetens, aliquid ex hoc repetit non præsumptive, sed per iudicium; si meretur obtineat. Nam si incognite et improvise adtentet aliquatenus accedere velle, liceat hunc domino vere, ut vio-

¹ Card. dum arat pomaria.

² Toled. got. y Legion. Antiqua.

³ Legion. Antiqua. Toled. got. S. J. R. y Complut. sin. autor ni nota.

⁴ Toled. got. Antiqua.

⁵ Legion. Antiqua.

⁶ Legion. y Complut. XXX.

⁷ Legion. exsolvere.

lentum accusare, et ut invasorem, per iudicium legibus abdicare.

V. ¹ Vt si aliqua pars de aliquo loco tempore romanorum remota est, ita persistat.

Si quodcumque ante adventum gotorum de aliquo fundi iure remotum est, et ad aliquam possessionem, aut venditione, aut donatione, aut divisione, aut aliqua transactione translatum est; id in eius fundi, ad quem a romanis antiquitus probatur adiunctum, iure ² consistat. Quum au-

tem proprietas fundi nullis certissimis signis, aut limitibus probatur, quid debeat observari, eligit inspectio iudicantium, quos partium consensus elegerit: ita ut iudex quos certiores agnoverit vel seniores, faciat eos sacramenta præbere, quod terminos absque ulla fraude monstraverint, et tamen nullus novum terminum sine consortis præsentia, aut sine inspectore constitutat. Quod si forsitan liber hoc fecerit, damnum pervasionis accipiat ³, quod legibus continetur. Si vero id servus admiserit domino nesciente, ducenta flagella publice extensus accipiat, et nullum ex hoc præiudicium domino computetur.

LIBER XI.

De ægrotis atque mortuis, et transmarinis negotiatoribus⁴.

I. TITVLVS DE MEDICIS ET ÆGROTIS.

I. Ne absentibus propinquis mulierem medicus flebotomare præsumat.

II. Ne medicus custodia retentos visitare præsumat.

III. Si medicus pro ægritudine ad placitum expectetur.

IV. Si ad placitum suspectus moriatur infir-

mus.

V. Si de oculis medicus hypocisma tollat.

VI. Si per flebotomum ingenuus sive servus mortem incurrat.

VII. De mercede discipuli.

VIII. Ne indiscusus medicus custodia deparetur.

I. ⁶ Ne absentibus propinquis mulierem medicus flebotomare præsumat.

Nullus medicus ⁷ sine præsentia patris, matris, fratris ⁸, filii aut avunculi ⁹, vel cuiuscumque propinquai mulierem ingenuam flebotomare præsumat, excepto si necessitas emerseit ægritudinis; ubi etiam contingat supradictas personas minime adesse, tunc aut coram vicinis honestis, aut coram servis et ancillis idoneis, secundum qualitatem ægritudinis, quæ novit impendat. Quod si ¹⁰ hoc sine prædictis præsumpsiterit, X. ¹¹ solidos propinquis aut marito coactus exsolvat, quia difficillimum nullatenus est, ut sub tali occasione ludibrium interdum ad crescatur.

II. ¹² Ne medicus custodia retentos visitare præsumat.

Nullus medicorum, ubi comites, tribuni, aut villici in custodiā retruduntur, introire præsumat sine custode carceris; ne illi per metum culpæ suæ mortem sibi ab eodem explorent. Nam si

aliquid mortiferum his ab ipsis medicis datum vel indultum fuerit, multum rationibus publicis deperit. Si quis hoc medicorum præsumpsit, sententiam cum ultione percipiatur.

III. ¹³ Si medicus pro ægritudine ad placitum expectetur.

Si quis medicum ad placitum pro infirmo visitando, aut vulnere curando poposcerit; quum viderit medicus vulnus, aut dolores agnoverit, statim sub certo placito cautione emissa infirmum suscipiat.

IV. ¹⁴ Si ad placitum suspectus moriatur infirmus.

Si quis medicus infirmum ad placitum suscepit, cautionis emissio vinculo, infirmum restitutus sanitati; certe si periculum contigerit mortis, mercedem placiti penitus non requirat: nec ulla exinde utriusque parti calumnia moveatur.

¹ Card. y Legion. Antiqua.

² Legion. ita persistat.

³ Complut. incurrat.

⁴ Legion. De ægrotis et medicis, vel mortuorum sepulcris atque negotiatoribus.

⁵ Legion. y Complut. indiscretus, y así en la ley.

⁶ Legion. Nova lex. Card. Antiqua.

⁷ Legion. y Complut. medicus indiscusus.

⁸ Legion. fratris, mariti, &c.

⁹ Toled. got. avi.

¹⁰ Toled. got. Legion. Complut. y Lind. Quod si aliter præsumpsiterit.

¹¹ Toled. got. XX.

¹² Legion. Toled. got. y Card. Antiqua.

¹³ Legion. y Card. Antiqua. Toled. got. Fls. Vamba.

¹⁴ Legion. Toled. got. S. J. R. y Card. Antiqua.

LIB. XI. TITVL. III.

V. ¹ Si de oculis medicus hypochysma ² tollat.

Si quis medicus hypochysm ³ de oculis abstulerit, et ad pristinam sanitatem infirmum reconvenerit, V. solidos pro suo beneficio consequatur.

VI. ⁴ Si per flebotomum ingenuus vel servus mortem incurrat.

Si quis medicus dum flebotomiam exercet, ingenuum debilitaverit, CL. solidos coactus exsolvat. Si vero mortuus fuerit, propinquus continuo tradendus est, ut quod de eo facere vo-

uerint, habeant potestatem. Si vero servum debilitaverit aut occiderit, huiusmodi servum restituat.

VII. ⁵ De mercede discipuli.

Si quis medicus famulum in doctrina suscepit, pro beneficio suo XII. solidos consequatur.

VIII. ⁶ Ne indiscusus medicus custodia deputetur.

Nullus medicum inauditum, excepta homicidii causa, in custodiam tradat ⁷. Pro debito tamen sub fideiussore debet consistere.

II. TITVLVS DE INQVIETVDINE SEPVLRCOV M.

I. De violatoribus sepulcrorum.

II. Si sepulcrum mortui auferatur.

I. ⁸ De violatoribus sepulcrorum.

Si quis sepulcri violator extiterit, aut mortuum expoliaverit, et ei aut ornamenta vel vestimenta abstulerit; si liber hoc fecerit, libram auri coactus exsolvat hæredibus mortui, et quæ abstulit reddat. Quod si hæredes non fuerint, fisco nostro ⁹ cogatur inferre ¹⁰, et præterea C. flagella suscipiat. Servus vero si hoc crimem admiserit, CC. flagella suscipiat, insuper et flammis ardentibus exuratur, redditis nihilominus cunctis quæ visus est abstulisse.

II. ¹¹ Si sepulcrum mortui auferatur.

Si quis mortui sarcophagum abstulerit, dum sibi vult habere remedium, XII. solidos iudice insistente hæredibus mortui cogatur exsolvere. Quod si, domino iubente, servus hoc admiserit, dominus pro servo componere ¹² non moretur. Servus vero si ex sua voluntate hoc admiserit ¹³, centum flagella suscipiat, et quod tulerat, et loco et corpori proprio reformatur.

III. TITVLVS DE TRANSMARINIS NEGOTIATORIBVS.

I. Si transmarini negotiatores rem furtivam vendere detegantur.

II. Vt transmarini negotiatores suis et telonariis, et legibus audiantur.

III. Si transmarinus negotiator mercenarium de locis nostris secum transtulerit.

IV. Si transmarinus negotiator mercenarium pro commercio suscepit.

I. ¹⁴ Si transmarini negotiatores rem furtivam vendere detegantur.

Si quis transmarinus negotiator aurum, argentum, vestimenta vel quælibet ornamenta ¹⁵ provincialibus nostris vendiderit, et competenti pretio fuerint venundata; si furtiva postmodum fuerint adprobata, nullam emptor calumniam pertimescat.

¹ Legion. y Card. Antiqua.

² Legion. Card. Complut. y Lind. hypochysma.

³ Complut. hypochysma. Lind. hypochysma.

⁴ Legion. y Card. Antiqua.

⁵ Toled. got. Legion. y Card. Antiqua.

⁶ Legion. y Card. Antiqua.

⁷ Legion. Complut. y Lind. retrudat.

⁸ Toled. got. y Card. Antiqua.

⁹ Toled. got. fisco nostro persolvat.

¹⁰ Complut. exsolvere.

¹¹ Legion. Antiqua.

¹² Toled. got. componat.

¹³ Toled. got. talia fecerit.

¹⁴ Legion. y S. J. R. Antiqua.

¹⁵ Card. ornamenti aut aliæ rem.

¹⁶ Legion. y Card. Antiqua.